

Slægtshistorisk Forening for Vestegnen

Nyhedsbrev november - 2010

Fra Jørgen Mikkelsens foredrag den 21. september:

Den 21. september 2010 havde vi besøg af foredragsholder Jørgen Mikkelsen der fortalte om Sundhed og sygdom omkring 1800-tallet. Det var et godt foredrag, hvor vi bl.a. hørte om medicinalberetninger, epidemiske sygdomme, dødsårsager, dødsattester, vaccinationsprotokoller.

I den anledning forærede Jørgen Mikkelsen vores forening 2 bøger:

I en af de bøger vi fik af vores foredragsholder Jørgen Mikkelsen, der fortalte om "Sundhed og sygdom omkring 1800-tallet", er der en fortegnelse over sygdomme med en "dansk" oversættelse.

Af yderste vigtighed for det hele Borgersamfunds tryghed" (Medicinalberetninger og deres anvendelsesmuligheder i historisk forskning)

"På embeds vegne" (Kilder til dansk forvaltningshistorie 1750-1920)

Disse bøger vil ligge fremme til gennemsyn på vore medlemsaftener sammen med vores øvrige materiale.

Denne fortegnelse har vores medlem Kay Høier været så venlig at afskrive for os og den vedlægges her i vedlagte fil til brug for os alle.

Her ses de litteraturlister som Jørgen Mikkelsens omtalte ved foredraget den 21. september vedr. Sundhed og sygdom omkring 1800-tallet:

Slægtsforskerne og sundhedsforvaltningen

litteratur;

Erik Alstrup og Poul Erik Olsen, red.: **Dansk kulturhistorisk opslagsværk**, bind 1 - 2, 1991. [Et fortrinligt leksikon for kultur-, lokal- og slægtshistorikere m.fl. Giver bl.a. nyttige arkiv- og litteraturhenvisninger] -

Knud Holch Andersen: **Bondelægen. En lokalhistorisk synsvinkel på praktiserende; lægevirksomhed og sygdomsbehandling ca. 1900-1935**, Festskrift til Vagn Dyhdahl, red. Finn H. Lauridsen, 1987, side.7 - 29.

Helle Blomquist: **Kolera og rent vand. Undersøgelse af sundhedskommissioner 1858 - 1900 vurderet på baggrund af en teori om retsudviklingen**. Arkiv 1990, s. 27 - 48.

Gerda Bonderup: **"Cholera-Morbro'er" og Danmark**. Billeder til det 19. århundredes samfunds- og kulturhistorie, 1994 [Bl.a. om kolera-epidemien 1853]

Henrik Gautier. **Sygehusvæsenet som kommunal opgave i det 19. århundrede, Kommunal opgaveløsning 1842 -1970**, red. Jan Kanstrup og Steen Ousager, 1990, side163 -180.

Birte Hjorth: **Om koleraen på Amager 1853**, Nyt fra lokalhistorien (Nyhedsblad for Dragør Lokalarkiv), nr. 6, 1997

Thelma Jexlev: **Dødsattester**, Arkiv, 2. bind, 1969, side. 159 - 179.

Harald Jørgensen: **Lokaladministrationen i Danmark, Oprindelse og historisk udvikling indtil 1970**. En oversigt, 1985. [Standardværket om dansk lokaladministration; et fortræffeligt opslagsværk; der giver en fyldig orientering om administrationen på en lang række felter]

Rikke Ilsted Kristiansen; **Læger og bønder. En analyse af mødet mellem læger og bønder i 1830'ernes Danmark**, 1999

[Utrykt universitetsopgave, en forkortet udgave forventes trykt i 1066. Tidsskrift for Historie 2000]

Knud Erik Madsen: **Det kongelige Sundhedskollegiums arkiv** (Arkivserien, bind 11), 1980 [bl.a. om medicinalberetningernes opbygning på forskellige tidspunkter].

Jens Chr. Manniche: **Den østdanske epidemi**, Historie 1997, hæfte. 2, side 244 – 280.

Signe Mellempgaard: **Distriktslægen og læseboerne. En medicinsk topografi fra 1859 og dens forudsætninger**, Odense (Landbohistorisk Selskab), 1992 [Transskription af bilag til medicinalberetning - fyldig indledning bl.a. om medicinsk teori i midten af 1800-tallet].

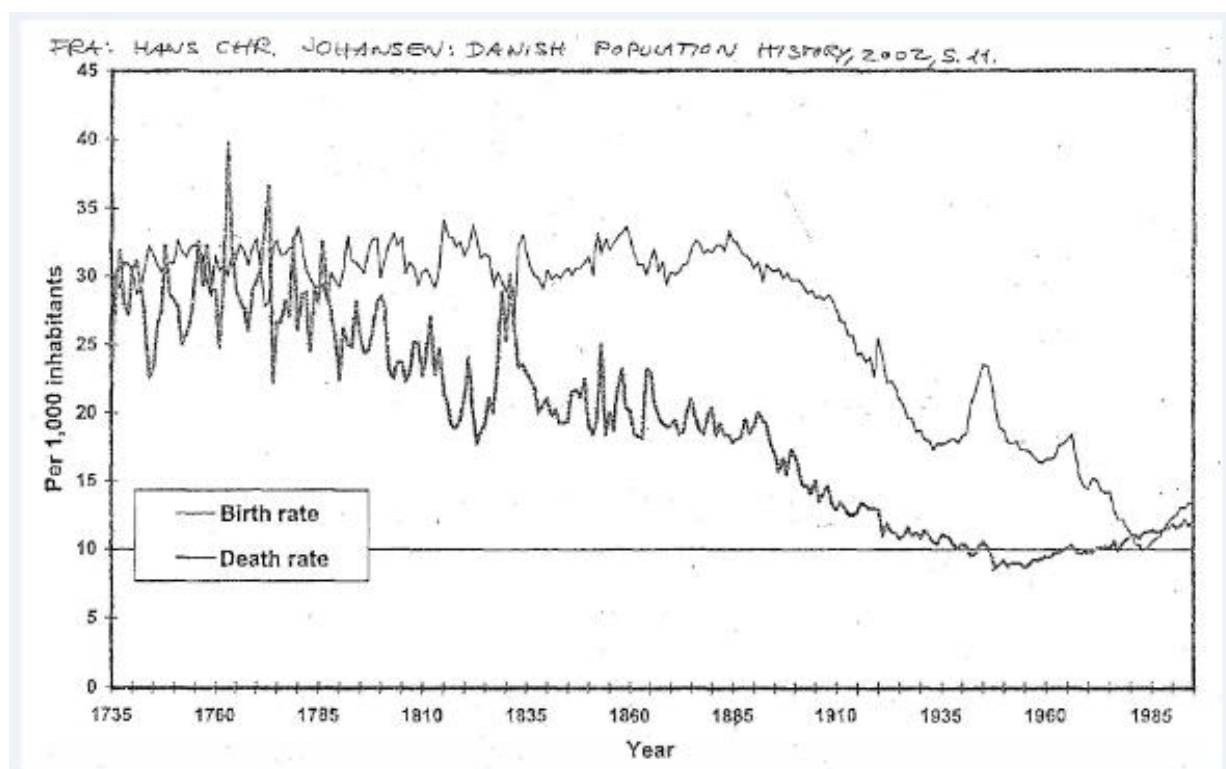
Jørgen Mikkelsen: "**sig mig, af hvem du er bleven smittet...**", Medicinalberetninger - en guldgrube for lokalhistorikere, Journalen, 1997;4, side 3 – 8

Erik Nørr og Karl Peder Pedersen, red.: På embeds vegne. Kilder til dansk forvaltningshistorie 1750 - 1920, 1998.

Erik Nørr: **Præst og administrator, 1981** [Oplyser blandt meget andet om præstens rolle i sundhedsadministrationen i første halvdel af 1800-tallet].

Birgit Nüchel Thomsen: **Sociale og hygieniske tilstande 1861-1909, Sundhed og sygdom mens Århus blev stor**, red. Vagn Dybdahl, 1963, side 9 - 158 [Fyldige kommenterede uddrag af medicinalberetninger fra Århus]

Signild Vallgård: **Sjukhus och fattigpolitik - Et bidrag til de danske sjukhusens historia 1750 - 1880**, 1985.

Orientering fra Yrsa.

Syntes du det er svært at bruge arkivdatabasen Daisy?

På Rigsarkivet kan du få en introduktion til hvordan du søger efter og bestiller arkivalier i Daisy. Tilmelding er ikke nødvendig – bare mød op i vejledningsområdet på Rigsarkivets læsesal:

Tirsdag den 2. november 2010 kl. 13:00 – 14:00 eller
tirsdag den 23. november 2010 kl. 10:00 – 11:00 eller
tirsdag den 7. december 2010 kl. 13:00 – 14:00

Folketællingen 1930

Folketællingslisterne over alle beboerne i alle danske landsogne er nu tilgængelige på Arkivalieronline.

Roser til os!

Flere af vore foredragsholdere fortæller mig, at det er en fornøjelse at holde foredrag i vores forening. De er altid glade for at komme ud til os – vi er nemlig nogle af de bedste at holde foredrag for.

Vi er altid meget interesseret i emnerne, vi har mange gode spørgsmål og kommer selv med mange nye svar, så vi giver dem samtidig noget nyt med hjem.

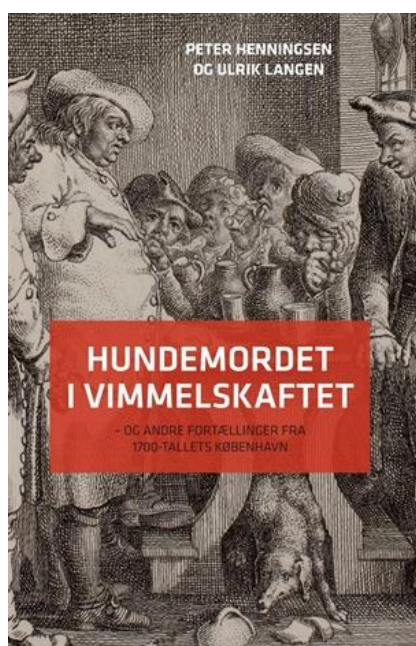
Vi er rigtig gode i vores forening – det er da en fornøjelse at høre!

Yrsa

Af og til sker det, at man køber en bog (eller to). Det er også sket for mig her i det tidlige efterår. Jeg vil prøve at skrive lidt om to bøger, som jeg finder interessante.

Hundemordet i Vimmelskftet.

Den daværende portugisiske ambassadør blev noget fortørnet, da han under en spadseretur med sin søn og familiens lille hund, blev udsat for at der dukkede et par ubehageligt udseende fyre op. Den ene tog en kølle frem og slog løs på hunden til den afgik ved døden.

Ambassadøren klagede selvfølgelig til Danske Kanceli, der sendte sagen til Københavns bystyre. Det korte af det lange: Mændene var rakkere og faktisk ansat til at slå herreløse hunde ihjel. Det var et værn mod den frygtede sygdom rabies - eller hundegalskab - som udbredtes af de mange herreløse hunde i byen.

Bogen er skrevet af Peter Henningsen og Ulrik Langen. To forfattere og historikere med speciale i 1700'tallet. Bogen indeholder flere andre historier. Der er et fyldigt noteapparat, så man selv kan slå efter og finde andre historier i arkivalierne fra den overbefolkede møgbeskidte og stinkende by, der var landets hovedstad.

Når det regner på præsten.

Denne bog, der er skrevet af Charlotte Appel og Morten Fink-Jensen handler om nogle præster der virkede efter reformationen 1536 indtil ca. 1750. Dette er gjort i stedet for at skrive mere overordnet om præsternes opgaver i den nævnte periode. Man "sætter ligesom kød på" med denne metode.

Der startes med den meget strenge ortodokse lutherske lære. Senere kommer pietismen ind i billedet og man var ikke længere så tilbøjelige til at se troldmænd og troldkvinder alle steder. Efterhånden nærmede oplysningstiden sig.

Præsterne havde deres opgaver som embedsmænd under disse skiftende forhold. De skulle holde sig gode venner både med øvrigheden og med kirkens ejer (Patron), der havde stor indflydelse på hvem der blev udnævnt.

Martin

Medlemsaftener i november 2010

Møderne i Aktivitetscentret Sydvestvej 12 starter kl. 19 præcis, hvis der ikke oplyses andet. Vi kan være i lokalerne til kl. 21.30. For at forhindre ubudne gæster, kan det ske at vi lukker døren til gaden når foredrag etc. starter.

Tirsdag den 2. november 2010

- Medlemmernes egen aften.

Alle vil have mulighed for at fortælle lidt om deres egen slægtsforskning. Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode ideer fra andre.

Tirsdag den 9. november 2010

- Temaaften

– *Vore store arveladere.*

Georg Agerby fortæller - ikke nogen der nødvendigvis har efterladt større formuer, men personer, hvorom vi ved, at de har et større antal efterkommere op igennem generationerne, end det er almindeligt. Den største vi kender er kejser Karl den Store, som levede fra 742 til 814; men også fra Danmark kender vi nogle der har flere efterkommere end vanligt.

Tirsdag den 16. november 2010

- Medlemmernes egen aften.

Alle vil have mulighed for at fortælle lidt om deres egen slægtsforskning. Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode ideer fra andre.

Tirsdag den 23. november 2010

Foredrag af Michael Dupont

– *Uægte børn og arme kvinder.*

Alle slægtsforskere har uægte børn blandt deres aner, men mange kender ikke mulighederne for at finde oplysninger om den ”udlagte barnefar” og hans forhold til den ugifte moder. I dette foredrag vil vi se på, hvad faderskabssager er, hvordan man finder dem, og hvad de indeholder. Desuden vil vi høre om Fødselsstiftelsen, hvor kvinder kunne føde i hemmelighed og se på mulighederne for alligevel at finde moderens navn i de berømte udsætterprotokoller.

Tirsdag den 30. november 2010

– Medlemmernes egen aften.

Alle vil have mulighed for at fortælle lidt om deres egen slægtsforskning. Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode ideer fra andre.

Medlemmer skal ikke betale for deltagelse. Gæster skal betale entre kr. 30.

Nyhedsbrev for Slægtshistorisk Forening for Vestegnen.

Formand Yrsa Kristensen (Se hjemmeside/bestyrelse)

Kasserer Birthe Jørgensen (Se hjemmeside/bestyrelse)

Foreningens hjemmeside er for tiden ude af drift.

Dette nyhedsbrev er udsendt den 26. oktober 2010.

Redaktion: Yrsa Kristensen og Martin Henriksen svf@comxnet.dk Eller telefon 43 45 71 85.

Næste Nyhedsbrev forventes udsendt 23. november 2010.
